

Koroški Slovenci pri SZDL Slovenije

Takojšnja izpolnitev člena sedem!

V petek, 27. septembra, je v okviru rednih stikov med zastopniki koroških Slovencev ter SZDL Slovenijo sprejel predsednik republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije delegacijo osrednjih slovenskih organizacij pod vodstvom dr. Joška Tischlerja ter dr. Francija Zwittera. Narodni svet koroških Slovencev je zastopal nadalje še osrednji tajnik dipl. jur. Filip Warasch, Zvezo slovenskih organizacij pa dipl. inž. Franci Einspieler.

Osrednja tema teh kontaktnih razgovorov je bila situacija koroških Slovencev, ki se je ravno v zadnjih dneh — po sklepu večinskih strank, izvesti ugotavljanje manjšine — zelo zaostri. Zastopniki koroških Slovencev so našli pri predsedniku Ribičiču in njegovih sodelavcih polno razumevanje za svoja eksistenčna vprašanja, in jim je v tej zvezi bila zagotovljena še nadaljna pomoč pri težkem boju za dosego elementarnih življenjskih pravic.

Predsednik Ribičič je po razpravi izjavil: „Stališča SZDL Jugoslavije in Slovenije so nedvoumna. Sklep avstrijske socialistične, ljudske in svobodnjaške stranke o štetju posebne vrste kot osnovi za izpolnitev varstvenih določil avstrijske državne pogodbe pomeni nesporeljivo kršitev duha in črke tega mednarodnega dokumenta, ki zahteva precizno določene ukrepe v korist manjšine in izpolnitve nikjer ne pogojuje s številom pripadnikov manjšine. Zato sklepa ni mogoče razumeti drugače, kot da gre za poskus revizije ADP. V času, ko ves svet išče sodobne humane rešitve položaja manjšin in ga vključuje kot nepogrešljiv element mednarodnega sodelovanja in varnosti, je tak ukrep v nasprotju z deklariranimi stališči Avstrije. Sporazum treh strank, ki je kapitulacija vladajočih krogov pred nemškonalističnimi in šovinističnimi elementi, je obenem tudi manipulacija v medstrankarskem boju na račun manjšin. Posledica vsega tega ni samo zapiranje poti za konstruktivno sodelovanje v reševanju odprtih vprašanj in izločanje koroških Slovencev kot lojalnih državljanov avstrijske republike in kot mednarodno zaščitene narodne skupnosti, ki ima vso pravico o sodoščanju o svoji usodi, ampak tudi spodbujanje stopnjevanja nacionalističnega pritiska in šovinistične nestrpnosti.“

SFRJ in SRS kot doslej v okviru svojih ustavnih in mednarodnih obveznosti do uresničevanja pravic naših narodnih skupnosti v zamejstvu odločno podpirata boj koroških Slovencev za celovito izpolnitev avstrijske državne pogodbe. Če bo avstrijska vlada sprejela sklep treh strank o tako imenovanem „štetju posebne vrste“, to ne bo ostalo brez posledic za razvoj avstrijsko-jugoslovanskih odnosov.

SFRJ in SRS ne bosta oklevali ne le zaradi zakonitega interesa za položaj koroških Slovencev, temveč tudi zaradi miru, sodelovanja in varnosti v Evropi, postaviti svojega vpliva povsod in na vseh ravneh, kjer lahko prispevata k razrešitvi koroškega vprašanja. Prepričani smo, da bosta tako stališče razumeli in podpirali svetovna in tudi avstrijska demokratična javnost.

Želimo si dobrih in plodnih odnosov s sosednjo Avstrijo, toda naše manjšine v Avstriji ne bodo nikoli cena za take odnose.“

Kot je že navada, je koroški tisk zarjovel, ko so izvedeli novinarji vest o najnovejšem obisku. Razburjali so se, zakaj vedno „silimo dol“. Prizadetost je bila takšna, kot pri nasilnežu, ki se začudi ob spoznanju, da je njegova žrtev šla pravično iskat.

Galicija: ordinariat molči k nemškonalacionalnemu pritisku!

Zadnji petek je glasilo koroških socialistov Kärntner Tageszeitung, na 1. strani naznanilo posebno delikatno temo: v Galiciji so udeleženci neke poroke — vsaj tako je vedela poročati KTZ — iz „pravične jeze“ vrgli na tla vse kozarce in povrhu še vse steklenice z blagoslovljenim vinom, ki se kot po navadi pije po poroki. Povod za ta izbruh jeze je — po KTZ — bilo zadržanje gališkega župnika Valentina Gottharda, ki ni hotel poleg nemškega poročnega obreda opraviti še nemško mašo.

To poročilo, ki je bilo kakor nalašč za Kärntner Tageszeitung — antiklerikalni se je pridružila še antislovenska, kar oboje prinese nove bralce — je bilo podpisano z iz časov tisočletnega rajha znanimi kraticami „ss“. Druga napaka na „lepoti“ tega članka je, da skoraj nič vsega tega, kar opisuje, ni res; razen dejstva, da je poroka resnično bila 22. septembra. Ostala dejstva ob tej poroki pa so bila ta:

Ženin Sebastian Tschebull iz Globasnice se je z župnikom Gotthardtom zmenil, da bo poročni obred v obeh jezikih — kot to predvideva sinodalni zakon. Posebno še, ker je bilo pričakovati večino gostov iz Globasnice. Ko je župnik z poročnim parom pil po poroki vino, se v njegovi navzočnosti nihče ni upal, razbiti kozarcev ali steklenice. Če so to potem storili nekateri izmed gostov v lastni režiji, morda ker so bili že „nacukani“ ali pa, da bi na vsak način ostali v ospredju, bodo le-ti že sami vedeli. Župniku Gotthardtu seveda tega dejanja nihče ni skušal utemeljiti.

Prav tako ni res, da župnik Gotthardt uporablja le slovenski farni žig. V resnici ima dvojezičnega, kot bi po doslednem izpolnjevanju škofijskega zakona o sožitju morali

imeti vsi župnijski uradi na dvojezičnem ozemlju. Končno naj bi morali tudi vsi formularji in potrdila o krstu, birmi, poroki in drugi postati dvojezični.

Na žalost je s škofijskim zakonom o sožitju še vedno tako: Namesto da bi ordinariat poskrbel za take formularje, poleg tega pa o nujnosti tudi uradne dvojezičnosti župnijskih uradov informiral vernike, se to prepusti iniciativi posameznih župnikov. Župniki stojijo potem pred odločitvijo: Ali pustim vse pri starem, da se duhovi ne bodo razburjali, ali pa resnično konsekvntno izpolnjam zakon o sožitju — in se tako izpostavljam pritisku in gonjam tistih mogočnih vernikov, katerih katoličanstvo se navadno zbudi šele tedaj, ko je treba iztrebiti poslednje sledi slovenstva v cerkvi.

Hvaležna naloga bi bila za ordinariat, take mogočnjake naučiti vsaj malo prave krščanske ponižnosti...

Program ÖVP

V sredo je koroška ÖVP začela s predstavo svojega volilnega programa volilni boj za deželnozborske volitve 2. marca 1975. V okviru tiskovne konference so predstavili namestnik deželnega glavarja Herbert Bacher, deželni svetnik Stefan Knafl, klubski načelnik Alojs Paulitsch ter predsednik trgovske zbornice Baurecht. Težišča volilnega programa:

Tako hočejo pod geslom „Koroška mora zmanjšati zamudo“ prikazati dosedanje zamude vladajoče stranke v deželi SPÖ.

Kot so dobro informirani krogi že pričakovali, se ÖVP noče preveč eksponirati glede manjšinskega vprašanja. Težišča programa vsekakor ne vsebujejo nobene besede o manjšinskem programu. Na tozadevno vprašanje zastopnika NT je partijski predsednik Herbert Bacher odgovoril le bolj nebulozno, da je pač Koroška enota in da nobena stranka ne bo mogla mimo najvažnejšega koroškega (Dalje na 8. strani)

Slovenski osrednji organizaciji sta imeli s svojo abstinenco prav

Komisija ni za mir na Koroškem

Že 5. marca 1973 je sporočil predsednik študijske komisije za probleme slovenske narodne skupnosti na Koroškem, dr. Edwin Loebenstein zbranim članom komisije prve sklope ekspertov glede pravnih možnosti ugotavljanja, oz. preštevanja Slovencev na Koroškem. Od tega časa naprej so bili torej seznanjeni vsi člani komisije o načrtih zveznega kanclerja, da izvede na Koroškem ljudsko štetje posebne vrste. To nevarnost je opazil gotovo tudi dr. Inzko sam, ki je na isti seji ugotovil, da so natančno znani kraji, kjer živijo Slovenci, ujemajo se namreč s področjem, na katerem je veljal leta 1945 odlok o obveznem dvojezičnem šolstvu.

Kljub vednosti za dejansko stanje se je zastopnik slovenskih vernikov dr. Inzko, do danes udeleževal vseh sej študijske komisije. Kot izhaja iz zapisnikov urada

zveznega kanclerja, je Inzko bil sicer vedno načelnega mnenja, da ugotavljanje manjšine ni način, s katerim bi se mogla reševati avstrijska državna pogodba, pač pa je kljub temu sodeloval v razgovorih o izvajanju takega štetja. Tako zabeležimo ponudbo, naj bi se postavili dvojezični napisi na podlagi ljudskega štetja iz leta 1951 in pa predlog, naj bi vprašali pri morebitnem štetju po družinskem jeziku.

Na seji komisije, dne 24. septembra 1973, so se razgovarjali na Dunaju o teritoriju, kjer bi se moralo izvršiti tako štetje. Večinsko so določili, naj bi šteli na celem Koroškem. Valentin Inzko se je izrekel tudi na tej seji proti posebnemu štetju, toda ni tajil, da je komisija pomagala s svojim delom, da se je na Koroškem premagala „kritična“ (Nadaljevanje na 8. strani)

Vsi na protestni zbor!

Diktatu, s katerim nam hočejo v parlamentu in v koroškem deželnem zboru zastopane stranke in zvezna vlada vsiliti ugotavljanje manjšine, to se pravi nov plebiscit, koroški Slovenci ne bomo klonili.

Ves dosednji potek, kako izvesti od nacionalističnih sil zahtevano ugotavljanje, kaže, da zagovornikom tega načina reševanja v bistvu gre za zožitev v državni pogodbi zajamčenih pravic ali sploh za neizpolnitev obveznosti iz državne pogodbe v korist slovenske narodne skupnosti.

Gre torej za naše pravice, gre za nadaljnjo usodo našega ljudstva na Koroškem. V tem resnem trenutku Narodni svet ko-

roških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem sklicujeta za nedeljo, 6. oktobra 1974, ob 14.30 v veliki dvorani Doma glasbe (Konzerthaus) v Celovcu

protestni zbor

odbornikov in krajevnih zaupnikov vseh narodnih organizacij koroških Slovencev.

Zaradi izredne važnosti pričakujemo, da boste prišli na zborovanje vsi, da podprete naše narodne zahteve in tozadevno prizadevanje obeh osrednjih organizacij.

Narodni svet koroških Slovencev
Zveza slov. organizacij na Koroškem

Gorica: dejanska prestolnica narodov srednje Evrope

V slavnostni dvorani palače Attems na goriškem trgu Korn se je od 28. septembra do 1. oktobra vršilo po vrsti že 9. srednjeevropsko srečanje na temo: „Filozofija v srednji Evropi“.

Srečanja so se udeležili zastopniki iz Italije, Avstrije, Jugoslavije, Madžarske, Češkoslovaške, Zvezne republike Nemčije, Poljske in Romunije.

Vse obravnave in posegi na srečanju so bili istočasno prevajani v italijanščino, slovenščino, nemščino in francoščino, torej nikakega vrednotenja o bolj ali manj „pomembnih“ ali celo manjvrednih jezikih, kot smo ga vajeni na Koroškem.

Svoje častno zastopstvo na srečanju so zagotovili: predsednik italijanske vlade, predsednik dežele Furlanije-Primorska, vladni komisar, goriški nadškof, veleposlaniki Avstrije, Jugoslavije, Zvezne republike Nemčije, Češkoslovaške, rektor tržaške univerze, župani in predsedniki pokrajin Gorice, Trsta, Vidma in Pordenona...

Pozdravni nagovor je imel predsednik Srednjeevropskih srečanj, prof. Michele Martina ter goriški podžupan, osrednje predavanje pa univ. prof. Rudolf Haller iz Grad-

ca na temo „Sto let filozofije v Avstriji“ ter univ. prof. iz Genove o goriškem filozofu Karlu Michelstaedterju „Ekspressionizem in filozofija oporekanja pri Karlu Michelstaedterju“.

Sodelovali so in posegli v razpravo univ. profesorji in časniki iz Gorice, Trsta, Urbina, Bukarešte, Budimpešte, Milana, Beograda, Zagreba, Dunaja, Skopja (o filozofskem vidiku makedonske književnosti; M. Djurčinov), Frankfurt, Prage, Mainza, Zürich, Varšave, Benetk, Padove, Turina, Solnograda, Celovca (M. Polemis o „Avstromarksizmu“), iz Kopra, Nove Gorice...

Na primeru Gorice, mesta ob meji, v katerem živijo Italijani in Slovenci, in ki ima še iz časov stare Avstrije bogato zgodovinsko-kulturno zapuščino, lahko vidimo, kako je iz meddeželnega lahko mogoče poseči v mednarodno dogajanje prav ob upoštevanju krajevnih in deželnih danosti — to je kulturnih in zgodovinskih posebnosti, narodnostnih in zemljepisnih prednosti.

Gorica se tega zaveda in zna izrabiti. Trst npr. še ni bil prebolel izgube gospodarskega in kulturnega zaledja in do danes ni še znal poiskati nove mednarodne vloge. Med-

tem ko Koroška do danes ni uspela prerasti romantično-nacionalnega kalupa in začeti svojega poslanstva — evropske vloge posrednika kulturnih in gospodarskih dobrin med slovenskim in nemškim svetom.

Lepo in ganljivo je, ako v Celovcu biva „Dante Alighieri“-Gesellschaft, mislimo pa, da bi recimo enake vrste ustanova z imenom „France Prešeren“ ne bila za Koroško nič manjšega pomena. Tega se poročevalci celovškega radia ali KTZ, KZ ali VZ gotovo ne bodo zavedeli, ko bodo poročali iz Gorice o srednjeevropskem srečanju, kar je gotovo tudi do neke mere značilno.

Menje drugih:

Popolna kapitulacija

Čprav so si vodilne avstrijske stranke — ljudska, narodna in svobodnjaška — te dni z očitki precej v laseh zaradi volitev v delavske zbornice zadnje nedelje in ponedeljek, pa ne bi mogli trditi, da se ne morejo pohvaliti tudi z dejanji, ki vendarle pričajo o enotnosti mnenj in nazorov. Še več. Doživeli smo celo nekakšen simboličen dokaz sredi samega glavnega mesta. Na torkovo sejo vodilnih predstavnikov njihovih zveznih forumov ter deželnega zbora na Koroškem, ki ga je sklical kancler dr. Kreisky v zvezi z manjšinskim problemom, so se koroški deželni glavar socialist Wagner, predsednik ljudske stranke in namestnik deželnega glavarja dr. Bacher ter predsednik svobodnjaške stranke Huber pripeljali v enem avtomobilu!

Najbrže ne zaradi varčevanja bencina, pač pa v dokaz, da socialisti na Koroškem ne žele nikoli več samostojno voditi manjšinsko politiko, temveč se vedno pomeniti

citati

„Eine Erklärung dafür mag sein, daß wir kein „ferngelenktes“ Blatt hier in Kärnten erscheinen lassen, sondern ein eigenständiges, hier geschriebenes, gesetztes und gedrucktes. Keines im Wiener Spezjargons, aber auch kein grau-grünes im Steirerjanker, sondern eines im Kärntner Maßanzug.“ (Glavni urednik „Kleine Zeitung“ dr. Fritz Csoklich o vzrokih uspeha malega formata na Koroškem. Da ima „Kärntner Anzug“ v nasprotju s štajerskim izrazito rjavo barvo, pa je dr. Csoklich galantno izpustil.)

„Solange der Zentralverband ein anerkanntes Anhängsel der SP und der Rat der Kärntner Slowenen eines der ÖVP war, solange waren die beiden Organisationen repräsentative Vertreter der slowenischen Bevölkerung. Wer soll nun die Slowenen vertreten, etwa ihre Gegner in der SP oder ÖVP? Das ist etwa so, als wenn man den Fuchs zum Gänsehirten machen wollte.“ („Volkswille“ o vprašanju legitimnih zastopnikov koroških Slovencev.)

„Wollt ihr die totale Nostalgie?“ (Ernst Stankovski v svoji parodiji na nostalgijo, ob kateri je postal tudi Adolf Hitler zopet „modern“.)

z obema opozicijskima partnerjema. Ni dvoma, da je taka vožnja nudila tudi priložnost usklajevanja mnenj.

(Srečko Panič v „Sedem dni“ o troedinstvi ÖVP, SPÖ in FPÖ glede manjšine.)

Obiščite galerijo Wernerja Berga v Pliberku

Cestnina v Jugoslaviji ne velja za avstrijske avtomobile

Precej je vznemirila prejšnji teden vest, da namerava Jugoslavija pobirati na vseh svojih cestah neke vrste prometni davek. Od tega cestnega zakona naj bi bili prizadeti vsi avtomobilisti, ki imajo tujo, to je, nejugoslovnsko registracijo. To vest je razširjal predvsem Jugoslaviji nenaklonjeni večinski tisk.

„Naš tednik“ se je v zvezi s to vestjo pozanimal pri sekretariatu za informacije pri izvršnem svetu Slovenije. Odgovor je bil:

„Vse to je mistifikacija, nič na tem ni res, da bi morali Avstrijci plačevati takšen davek!“

Avstrija ima namreč z Jugoslavijo posebno bilateralno pogodbo o cestnem prometu.

Tako Avstrijcem kot tudi sezonskim delavcem, ki imajo avtomobile z avstrijsko registracijo, tega davka ni treba plačati. Pač pa bodo morali plačati vozniki iz tistih držav, ki z Jugoslavijo nimajo omenjenega bilateralnega sporazuma, od 1. novembra naprej dnevno cestnino.

— gospodarski komentar —

Kmetje v gospodarskih škripcih

Kakšen bo izhod iz sedanje gospodarskopolične zagate?

Znamenja obsežne mednarodne gospodarske krize postajajo očitna na čedalje številnejših področjih. Začela se je z devalvacijo dolarja, katerega mednarodna kupna moč pada in pada podobno kot kupna moč od njega odvisnih valut. Lani je devalvacijam dolarja in drugih valut sledila energetska kriza, skoraj istočasno pa kriza na trgu beljakovin za živalsko prehrano. Kmalu za tem je postalo očitno, da Evropa nima premalo mesa — kot se je prej zadrževalo — marveč da ga ima preveč. Številne v kmetijstvu na prirejo govejega mesa usmerjene dežele svojih izvoznih viškov na trgu ne morejo več vnovčiti.

Zadnje čase se nekaj podobnega kot v gornjih primerih pojavlja na mednarodnem trgu z lesom. Njegova vrednost pada podobno kot pada vrednost valut številnih držav in mednarodne cene mesa, čeprav drugače cene najvažnejših življenjskih in gospodarskih potrebščin skokovito naraščajo.

Posledice takega razvoja najbolj občutijo kmetje, med njim posebno tisti avstrijski kmetje, ki so se v glavnem specializirali na prirejo mleka in mesa in katerim je gozd osnovna gospodarska hrbtenica. Cene pitanih goved so zaradi skrajno labilnih gospodarskih razmer v Italiji in zaradi — po malem nerazumljivih restriktivnih ukrepov EGS — padle za 4 do 5 šilingov na 16 do 18 šilingov za kilogram žive teže. Čeprav je medtem vlada prepovedala uvoz zmrznjenega mesa za predelavo in čeprav poskuša s pomembnimi sredstvi zboljšati sedanje odkupne cene klavne živine, je pričakovati, da

bodo le-te še naprej padale. Koristi tega razvoja si delijo prekupčevalci z živino in mesna industrija. Cene na trgu z mesom so namreč tudi sedaj enake kot so bile pred letom dni in prej, ko so klavna goveda stala 21 do 23, pa tudi več šilingov za kilogram žive teže.

Ob tej škodi, ki jo čedalje bolj občutijo, trpijo kmetje še na posledicah razvoja na mednarodnem trgu z lesom. Na tem trgu povpraševanje za lesom čedalje bolj upada, njegove zaloge po skladiščih pa od tedna do tedna naraščajo. Vzrok za ta razvoj je v bistvu samo eden: negotovost, v kakšno smer se bo razvila mednarodna monetarna kriza.

Avstrijsko, posebej pa še koroško in štajersko gozdno gospodarstvo sta od tega razvoja posebno prizadeta. Tekom leta dni je povpraševanje za lesom s strani izvoznikov in industrije lesnih izdelkov močno popustilo. Cene hlodovine so v tem času padle za 30 do 40 odstotkov. Letos avgusta je avstrijsko lesno gospodarstvo izvozilo le še 128.300 kubičnih metrov lesa. To pa je manj, kot ga je izvozilo februarja 1950, ko je po letu 1945 doslej izvozilo najmanj lesa.

Naraščajoče upadanje možnosti izvoza lesa bo imelo nadaljno nazadovanje cen hlodovine za posledico. Že prvih osem mesecev tekočega leta je avstrijsko lesno gospodarstvo z 2,1 milijona kubičnih metrov izvozilo za 5 odstotkov manj lesa kot v istem času preteklega leta. Po tem izgleda, da bo letos avstrijski izvoz lesa za okroglo deset

odstotkov nižji kot je bil lani. Zaradi restriktivnih ukrepov na področju gradbene dejavnosti istočasno tudi na domačem trgu povpraševanje za lesom popušča.

Italija velja od nekdanjega za barometer razvoja avstrijskega gozdnega in lesnega gospodarstva. Od avstrijskega izvoza lesa gre okroglo 70 odstotkov v Italijo. Letos je do avgusta Italija kupila za 2 odstotka manj avstrijskega lesa kot ga je kupila lani do avgusta. Istočasno je izvoz v Zvezno republiko Nemčijo nazadoval za 60 odstotkov; na Holandsko je nazadoval za 33 odstotkov, v Libijo pa za 30 odstotkov. Vidno in sicer za 13 odstotkov je nazadoval tudi izvoz lesa v

gospodarstvo skoraj ne more pridobiti. To preperečuje sedanja regionalna struktura izvoza lesa. Od okroglo 8,5 milijona kubičnih metrov lesa, ki ga v Avstriji posekajo za predelavo, ga gre v zadnjih letih letno okoli 3,1 do 3,3 milijona kubičnih metrov v izvoz. 76 do 83 odstotkov tega lesa so doslej pokupile dežele EGS, v glavnem Italija, Zvezna republika Nemčija in Holandska. 3,7 od 4,1 odstotka so ga pokupile dežele EFTA, medtem ko so ga dežele COMECON pokupile le 0,2 odstotka. Preostalih 13 do 20 odstotkov so pokupile v glavnem dežele Bližnjega vzhoda. Tudi če bi te dežele in pa Jugoslavija v prihodnje uvoz avstrijskega lesa podvojile, bi to nastalih razmer v avstrijskem lesnem gospodarstvu in v kmetijstvu bistveno ne spremenilo.

Po vsem tem je mogoče reči, da bodo prihodnji meseci — verjetno celo prihodnji dve leti — za avstrijsko lesno gospodarstvo, zlasti pa za kmete, ki so odvisni od donosa živine in lesa, vse prej kot rožnati. Računati morajo z recesijo na trgu z lesom, pri čemer bo sedanja stagnacija na trgu z mesom in mlekom, ki je na meji recesije, njihov položaj še zaostri. V takih razmerah je eno gotovo: v nove investicije se avstrijski kmetje v prihodnjih letih ne bodo smeli spuštiti, kajti medtem so se tudi krediti podražili za 30 do 40 odstotkov. Mizerni položaj kmetijstva in gozdarstva na eni in turističnega gospodarstva na drugi strani pa bo imel svoje negativne posledice v celokupnem avstrijskem gospodarstvu. (bl)

Ne pustimo se prešteti na lastni zemlji! Zato vsi angažirani slovenski kmetje na

protestni zbor

v nedeljo, ob pol treh popoldne, v koncertni dvorani v Celovcu!

Švico. Le Jugoslavija je letos kupila za 200 odstotkov več avstrijskega lesa kot lani. Toda ta porast izvoza lesa je malo pomemben in nastale krize v avstrijskem kmetijstvu in lesnem gospodarstvu ne more ublažiti.

Novih tržišč za svoj les avstrijsko lesno

Nach wie vor:

Unrecht in Kärnten

Pod tem naslovom je znani novinar Georg Nowotny napisal v svoji kolumni „Anders gesehen“ v „Kronen-Zeitung“, dne 25. septembra, naslednji komentar k manjšinskemu vprašanju. Njegov prispevek objavljamo v celoti.

Es ist nicht immer schön, recht zu behalten. Und so bedrückt es mich auch, daß meine düstere Prognose über die Entwicklung in Kärnten, die ich Anfang Mai unter dem Titel „Unrecht in Kärnten“ gemacht habe, leider vollinhaltlich eingetroffen sind. Unrecht geschieht nach wie vor: Das Ortsratengesetz wird nicht exekutiert. Mittlerweile aber haben beide Seiten radikalere Standpunkte eingenommen, ja es sind sogar Sprengstoffpakete explodiert. Wird also Kärnten zu einem Südtirol im eigenen Land?

Leider gibt es Indizien dafür, daß es tatsächlich zu einer weiteren Verschärfung kommen wird: Die Slowenenvertreter haben sich geweigert, zusammen mit den militanten Vertretern der deutschsprachigen Mehrheit an einen Tisch zu sitzen, der 10. Oktober, Erinnerung an die Kärntner Volksabstimmung, rückt heran, und schließlich finden im März 1975 Landtagswahlen statt. Und dafür werden bereits jetzt von ÖVP und FPÖ Emotionen geweckt, auf die wohl auch die SPÖ nicht ganz verzichten kann.

Toleranz war nie eine besondere Stärke der Österreicher. In Kärnten aber entsteht der Eindruck, daß viele, die sich zur „deutschen Volks- und Kulturgemeinschaft“ zählen (und das sind keineswegs nur Freiheitliche), es bereits als Provokation empfinden,

testieren. Ich möchte nicht wissen, welchen Sturm der Empörung es bei national denkenden Gruppen in Österreich gäbe, wenn es die Italiener wagen würden, ein im Südtirolpaket vorgesehenes und bereits beschlossenes Gesetz einfach nicht zu exekutieren.

Angst vor der Wahniederlage in Kärnten, aber natürlich auch die Kompliziertheit der Materie, haben die Sozialisten bisher davon abgehalten, das heikle Ortstafelgesetz zu novellieren und der Realität anzupassen. Man wartet lieber ab. Auch die Minderheitenanzahl besonderer Art, die jetzt herumgeistert, wird wohl kaum vor den Landtagswahlen stattfinden. In diesem juristischen und politischen Schwebezustand aber findet der Extremismus beider Seiten einen üppigen Nährboden.

Letztlich kann man die ganze blamable Minderheitensituation in Kärnten auf ein Grundproblem zurückführen: Die Deutsch-

kärntner, die ja die überwiegende Mehrheit stellen, sind nicht tolerant genug, den paar Tausend Slowenen zu ermöglichen, in 36 Gemeinden zweisprachige Ortstafeln aufzustellen. Wem tut das im Grund genommen weh, wenn der Ortsname auch noch slowenisch angegeben ist? In Wahrheit geht es vielen Kärntner Politikern (in allen drei Parteien) auch gar nicht um dieses Problem. Aber die Minderheitenfrage ist willkommener Anlaß, Emotionen zu schüren und um zu den roten, schwarzen oder blauen Fahnen zu rufen. Nicht ohne Grund sind Kärntner Politiker von Scrinzi über Wagner bis Schleizer, stehts am rechten Flügel ihrer Parteien zu finden. Die Prognosen für den Kärntner Politiker, von Scrinzi über gesamt nur weiterhin düster stellen. Wo kühle Vernunft und Toleranz fehlen, ist allemal mit politischen Gewittern zu rechnen, die freilich letztlich niemandem helfen, aber Österreich gewaltig schaden.

SPD „Drabosnjak“ v Sloveniji

Na Kostanjah smo Slovenci še posebno izpostavljeni nemško nacionalnemu pritisku. Kljub temu pa smo v zadnjih letih pokazali, da smo še tu in to jim je trn v peti. Obnovili smo naše Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“, ki zdaj šteje lepo število članov. Od zadnjega občnega zбора smo imeli že nekaj prireditev.

Na željo številnih članov društva smo tudi letos spet priredili izlet v Slovenijo. To je bil hkrati uvod v jesensko delo društva. V zgodnjih jutranjih urah 8. septembra se je na povabilo društva zbralo za poln avtobus udeležencev, kar je že v začetku bil povod

za veselo razpoloženje. Pot nas je tokrat vodila na Gorenjsko. Najprej smo se ustavili na Brezjah, znani božji poti Slovencev. Lep sončen dan nas je spremljal vso pot. V Radovljici smo obiskali znano gostišče pri Kunstlju, kjer smo se okrepčali za nadaljnjo pot proti Bledu. Čudovit razgled na Triglav in vse Julijske alpe je bilo enkratno doživetje. Posebno lepe vtise pa smo odnesli z Blejskega gradu od koder se vidijo prelepi kraji okrog Blejskega jezera. Da, Gorenjska je res lepa in zato se ne čutimo, da Nemcem ne gre v račun, da tu živi slovenski na-

Koroška stvarnost —

v NAŠEM TEDNIKU

daß es österreichische Staatsbürger gibt, die nicht Deutsch sprechen. Was in der Schweiz reibungslos funktioniert — das Nebeneinanderleben von italienisch-, französisch- und deutsch-sprechenden Eidgenossen, die sich allersamt als Schweizer fühlen —, ist in Österreich ein unbewältigtes Problem.

Die durch die einschlägige Presse geschürte Meinung, die Jugoslawen würden die Volkstumsfrage kräftig anheizen, hat zwei Aspekte. Gewiß sehen die Nachbarn nicht tatenlos zu, was jenseits der Grenze passiert. Aber Österreich gibt ja den Tito-Kommunisten, die freilich derzeit ganz andere Sorgen haben, auch allen Grund gegen die Behandlung der Austroslowenen zu pro-

„Das gegenseitige Verständnis für die Belange der einzelnen Bevölkerungsgruppen muß ebenso vorhanden sein, wie es in sehr aner kennenswerter Weise in all den letzten Jahren zwischen den Sozialpartnern herrscht. Wie in einem Betrieb seitens der Unternehmensleitung ein Arbeitsklima geschaffen werden muß, das Arbeitswillen und Vertrauen hervorruft, muß die öffentliche Stelle ein Klima schaffen, das einen guten Nährboden zur unternehmerischen Tätigkeit und zur produktiven Leistung jedes einzelnen bildet. Wie jeder Arbeitgeber bemüht sein muß, gute und treue Mitarbeiter zu erhalten und zufriedenzustellen, so müssen auch öffentliche Körperschaften ein ebensolches Klima zu den Betrieben anstreben.“

Dies ist ein Auszug aus dem wirtschaftspolitischen Zeitungsartikel über die „Entwicklung und die Zukunft Klagenfurts“, erschienen in der sozialistischen „Kärntner Tageszeitung“ (am?). Artikelshreiber: Dr. Christoph Neuner, Eigentümer der bekannten Klagenfurter Schuhfabrik „9-er“ (Werbeemblem).

Der für die „Erhaltung treuer und guter Mitarbeiter“ plädierende Kärntner Schuhfabrikant wollte am 31. 6. 1974 von seinen wirtschaftspolitischen Grundsätzen auf einmal nichts mehr wissen: Gottfried Guttler aus Klagenfurt, 58 Jahre alt und somit noch keineswegs pensionsreif, wurde nach vierjähriger Mitarbeit als Lager- und Versandleiter seitens des erwähnten Firmenhauptlings gekündigt. Und dies, obwohl ihm im vom „9-er“ ausgestellten Zeugnis „wertvolle Dienste“ bescheinigt werden und dem die Firmenleitung ihn „mit gutem Gewissen jedem zukünftigen Dienstgeber wärmstens empfehlen kann“.

Im Mai 1970 ging der damalige Lager- sowie Versandleiter Fradenek in Pension und es folgte ihm ein anderer. Die Zustände im Lager- und Versandhaus waren verheerend: Das Herrenschuhlager war in Unordnung und es gab ständigen unkontrollierten Abgang von Schuhen. Der Versand funktionierte ebenso schlecht, was für eine Firma, die ihre Schuhe nicht nur in die engere Heimat, sondern nach zahlreichen anderen europäischen Ländern verschickt, nicht unbedingt vorteilhaft ist. Die Firmenleitung wußte dies auch und warb deshalb durch Zeitungen einen fähigen Lager- und Versandleiter, von dem sie sich eine Beseitigung der erwähnten Mißstände erhoffte.

Kulturelne delavci, ne pozabite!

Vsi kulturni delavci na protestni zbor proti preštevanju koroških Slovencev, v nedeljo, 6. oktobra 1974, ob pol treh popoldne v koncertni dvorani v Celovcu!

rod in da so Hitlerjevi krvniki skušali iztrebiti naš slovenski rod.

Nazaj grede smo se še ustavili v Dragi nad Begunjami. Tam smo videli koliko žrtve je tam pokopanih in kako zverinsko je bilo početje okupatorja. Ko smo šli še na ogled muzeja talcev v Begunjah smo bili vsi tihi, tako so nas prevzeli dokumenti o nedolžnih žrtvah, ki jih imajo na vesti rablji nemškega rajha. Spoznali pa smo tudi kako so ti ljudje, ki so dali življenje za svoj narod in domovino, ljubili svojo slovensko zemljo. Slovenski narod je v času fašizma dokazal, da je na svoji zemlji sam gospodar. V tem spoznanju smo se vračali proti domu. Bili smo ponosni na svojo slovensko besedo in videli, da z njo nismo tako sami in da je ne bomo pustili poniževati.

Domov grede smo se še ustavili v gostilni Vospornik v Podravljah. Tam smo se zadržali še v prijetni družabnosti, ob slovenski pesmi. Ko smo se po izletu razhajali na svoje domove, smo sklenili, da bomo prihodnje leto spet priredili slični izlet, saj je tudi taka oblika prosvetnega dela koristna za krepitev naše narodne zavesti. Posebno spoznavanje ljudi in krajev v matični domovini je za našega človeka še posebno potrebno, ker se lahko vsak posameznik prepriča o kulturni in gospodarski stopnji Slovencev onstran meje.

Das Los eines echten Kärntners

Und fand ihn in der Person des Herrn G., der den anderen ablöste. Wortwörtlich heißt es im bereits anfangs zitierten Zeugnis: „Herrn G. gelang es in kurzer Zeit, sich in die Lagerverwaltung einzuarbeiten und das ihm anvertraute Schuhlager zu unserer Zufriedenheit zu leiten. Bald nach seinem Dienstantritt brachte er das Herrenschuhlager in Ordnung und sorgte vor allem dafür, daß kein unkontrollierter Abgang von Schuhen mehr erfolgen konnte. Auch der Versand klappte gut, obwohl wir unsere Schuhe nicht nur in Österreich, sondern nach zahlreichen anderen Ländern laufend verschickten.“

Für wahr galt G. G. innerhalb kürzester Zeit bei der Firmenleitung, aber auch bei den Arbeitskollegen als äußerst geschätzter Mitarbeiter. Denn G. G. ist der ehrlichen Überzeugung, daß man gewissenhaft und fleißig arbeiten müsse, um eine „produktive Leistung“, wie sie Dr. Neuner in der Kärntner Tageszeitung fordert, zu erbringen. Die Eigentümer und neunersche „Betriebsführungsspitze“ sah in G. G., dem man zwei Jahre vor der Pensionierung kurzum gekündigt hatte, als einen „vorbildlichen“ und „ordnungsliebenden Mitarbeiter“ (Miteigentümerin Frau Neuner Gusti sen. zu ihren Angestellten, denen Ordnung fremd ist: „Gehts zum Lagerleiter und ihr werdet Ordnung kennenlernen!“), den Arbeitern, die ihm untergeordnet waren, aber war er ein „toller Kumpel“. Trotzdem ist der ordnungsliebende Kumpel seit 30. Juni dieses Jahres arbeitslos. „Offizieller Grund der Entlassung“: Einschränkung der Schuhproduktion, vor allem auf dem Herrenschuhsektor, erzwang eine Zusammenlegung der Schuhlager für Damen, Herren und Kinder unter einer Leitung. G. G., der für den Herrenschuhsektor zuständig war, hat überdies eine kürzere Dienstzeit als sein Konkurrent aufzuweisen; aus diesem Grund muß die Fa. Neuner ihr Dienstverhältnis mit ihm auflösen.

Jedoch hatte G. G. auch folgende „Fehler“:

■ G. G. ist gegen Politikerprivilegien und sammelte dagegen Unterschriften;

■ G. G. opponierte als überzeugter Kärntner gegen den antislovenischen Ortstafelsturm und forderte aus diesem Grund seine Kollegen, vor allem aber die sozialistischen Betriebsräte auf, für Sima zu demonstrieren. Wie erwartet, vergeblich. (Nebenbei sei er-

wähnt, daß Dr. Neuner von 1954—1957 als FPÖ-Gemeinderat von Klagenfurt fungierte.)

■ Da weiters der Lagerleiter feststellen mußte, wie sehr die (sozialistischen) Betriebsräte ihre Aufgabe vernachlässigten, zog er daraus die Konsequenzen: Auf eigene Initiative setzte er sich bei der Firmenleitung immer wieder für (wenn auch kleinere) Lohnerhöhungen ein. Meistens mit Erfolg. Dies war für die Betriebsräte ein Dorn im Auge. Selbst in puncto Lohnerhöhungen weniger erfolgreich, sahen sie in G. G. einen vermeintlichen Konkurrenten.

Sie akzeptierten die Kündigung. Was in anderen Betrieben wenigstens ein kleineres „Betriebsrätegemurmel“ hervorruft, wurde von den 9-er-Betriebsräten absolut widerspruchslos hingenommen.

Franz Baumann, der für die Kündigung mitverantwortlich ist, wurde im Frühjahr 1974 Direktor. Bis 1974 exportierte die Fa. Neuner ca 20 Prozent der Produktion in die Oststaaten. Im Jahre 1974 wurden die Ost-Exporte gänzlich gestoppt: Es stellt sich die Frage, warum es gerade unter Dir. Baumann während des Krieges Unterführer der hitlerischen vormilitärischen Organisation „Reichsarbeitsdienst“, nach dem Krieg jahrelang Vertreter der Fa. Semperit, keinen Osthandel gibt.

Zumal Handelsminister Staribacher, der im Frühjahr d. J. mit einer Handelsdelegation in Moskau weilte, u. a. den österreichischen Schuhfirmen eine verstärkte Intensivierung des Osthandels in Aussicht stellte. Mit anderen Worten: Es gibt keinen Anlaß zu Einschränkungen der Schuhproduktion. Vielmehr gibt es Firmen (wie z. B. GABOR in Spittal, ADIDAS in Klagenfurt oder ARA in Feldkirchen), die laut Zeitungsinserten ständig neue Mitarbeiter suchen — während die Fa. Neuner ihre fähigen Mitarbeiter rücksichtslos entläßt...

Die Bemühungen des Dir. Baumann erstrecken sich hingegen auf:

- die Erneuerung des Briefkopfes („9-er“);
- die Erneuerung der Schuhschachteln;
- die Vermietung eines Drittels der Fabrikanlage in der Ebenthalerstraße ab 1. 12. 1974 an die Fa. Phillips;
- sowie auf die Reduzierung des Mitarbeiterstabes.

Während die sozialistischen Gewerkschaftler vor den Arbeiterkammerwahlen be-

(Dalje na 8. strani)

ORF: spremembe tudi pri slovenskih oddajah!

Od 6. oktobra naprej bo lokalni program celovškega študija ORF vseboval nekaj sprememb. Tudi slovenske oddaje: voščila bodo odslej vsako soboto od 9.45 do 10.30. Zato bo trajala slovenska oddaja vsak četrtek eno uro (od 13.45 do 14.45), prav tako vsak 4. petek.

OSTALE SPREMEMBE:

Nove oddaje:

Das Kärntner Gespräch: vsak peti teden od 6. oktobra naprej od 18.15 do 18.30. V tej oddaji bodo predstavili osebnosti na Koroškem.

Hunger hat viele Namen — reportaže Humberta Finka vsako nedeljo od 19.30 do 20.00.

Kultur Avantgarde namesto dosedanje oddaje „Die Szene“.

Radio Regenbogen — otroci delajo program za otroke.

Uvesti nameravajo še več drugih mladinskih oddaj, nekaj oddaj bo ostalo istih, samo pod drugim imenom, razni „zljajrani“ programi pa bodo utihnili. V bistvu se vsekakor ne bo nič spremenilo, le bolj prilagojene bodo poslušalcem.

Die Slowenen wurden übervorteilt

Na posebno željo g. dr. Valentina Inzka, prinašamo v naslednjem ponatis prispevka, ki ga je dr. Inzka napisal za katoliški list „praesent“. Kakor je bilo opozorjeno tudi v „praesent“, izraža članek izključno osebno mnenje dr. Inzka.

Das Ergebnis der am 17. September in Wien stattgefundenen Beratungen aller drei im Parlament vertretenen Parteien und politischer Spitzenfunktionäre aus Kärnten, eine Volkszählung bzw. Sprachzählung im Lande Kärnten durchzuführen, hat in der slowenischen Volksgruppe Empörung und allgemeines Unbehagen ausgelöst. Obwohl die offiziellen Sprecher der Minderheit in der Ortstafelkommission nicht vertreten sind,

hat man in dieser Kommission, in den Reihen der Volksgruppe und in Jugoslawien, das Mitunterzeichner des österreichischen Staatsvertrages ist, doch Ergebnisse bzw. Empfehlungen erwartet, die nicht das bejahen, was die slowenische Minderheit in Kärnten seit jeher abgelehnt hat und auch heute ablehnt, nämlich eine Minderheitenfeststellung bzw. Minderheitenermittlung.

Zur Parteienvereinbarung hinsichtlich der Durchführung einer Volkszählung bzw. Sprachzählung besonderer Art in Kärnten muß jedoch folgendes gesagt werden: Mir ist von einer Empfehlung, die die Ortstafelkommission abgegeben haben soll, in Kärnten eine Sprachzählung durchzuführen, nichts bekannt. Der Wortlaut des Zwischenberichtes, der dem Bundeskanzler zugeleitet wurde, enthält diesbezüglich keine Empfehlungen; im Gegenteil: Im Zwischenbericht

werden verschiedene Möglichkeiten der Verwirklichung staatsvertraglich eingegangener Verpflichtungen aufgezeigt.

Im Zusammenhang mit dem Modell einer besonderen Sprachzählung aber wird ausdrücklich darauf hingewiesen, daß die Kommission vom Bundeskanzler beauftragt worden ist, die technischen Kriterien für eine besondere Volkszählung zu erörtern. Das hat die Studienkommission auch getan.

Gleichzeitig aber wurde von ihr, sowohl einleitend als auch am Ende jenes Teiles im Zwischenbericht, der das Modell einer besonderen Volks- bzw. Sprachzählung zum Inhalt hat, festgestellt, daß die Expertengruppe bei der Erfüllung des an sie ergangenen Auftrages auf die Frage nicht eingegangen ist, ob es sich beim Modell einer Volkszählung bzw. Sprachzählung um die rechtlich einzig zulässige oder auch sachlich beste Lösung handle.

„Die Vorfrage“, heißt es im Zwischenbericht, „ob eine solche Volkszählung eine geeignete Grundlage für die Durchführungen der Bestimmungen des Artikels VII/Abs. 3 des Staatsvertra-

ges bildet, sei von ihr nicht zu prüfen gewesen.“ Deshalb kann die Studienkommission, nachdem sie bezüglich einer besonderen Volkszählung beziehungsweise Sprachzählung keine Empfehlung abgegeben hat, für eine Fehlentscheidung, die in dieser Frage im Rahmen der Parteienvereinbarung getroffen wurde, die Verantwortung nicht übernehmen. Das ist jedenfalls meine Meinung. Sie kann sie auch deshalb nicht übernehmen, weil sie bisher eine beachtliche Arbeit geleistet hat, die die Möglichkeit einer gangbaren Lösung in sich barg.

Es ist mit dem Ortstafelsturm in Südkärnten viel Porzellan zerschlagen worden; ebenso jedoch auch mit der Entscheidung, in Kärnten eine Sprachzählung durchführen zu wollen. Auf dem geistigen Hintergrund der Ergebnisse der Kärntner Diözesansynode und Österreich-Synode, der besonnenen Haltung Jugoslawiens, gerade in letzter Zeit in der Kärntner Minderheitenfrage hat man berechtigt von den Parteienverhandlungen in Wien andere Ergebnisse erwartet. Tatsache ist, daß die slowenische Volksgruppe heute noch mehr als bisher isoliert dasteht. Eine Tatsache, an der wohl auch der Österreichische Katholikentag nicht vorbeigehen können.

Dr. Valentin Inzka ist Fachinspektor für slowenischen Unterricht im Kärntner Landesschulrat und stellvertretender Vorsitzender des Kärntner Diözesanrates.

Sadimo sadno drevje v jeseni!

■ Ze preko 45 let, ko sem začel s prodajo sadnih drevesc iz svoje drevesnice, sem opominjal odjemalce, in tudi našima slovenskima koroškima tednikoma, da je jesensko sajenje sadnih drevesc veliko boljše kot spomladansko.

Poglejmo si, zakaj, da bo vsakemu jasna prednost jesenskega sajenja.

Če izkopljemo drevesce v zgodnji jeseni približno v času proti koncu septembra do konca oktobra, še drevesce rast ni popolnoma ustavilo. Ko vsadimo to drevesce, razvija svojo rast naprej na ta način, da obraščajo rane korenin in v približno 14 dneh bi opazili že 1 cm dolge lasaste koreninice. Seveda potrebuje drevesce ob zgodnjem sajenju dosti vlage, ker je še pri ravnem življenju in izhlapeva vlagu skozi skorjo! Drevesce je treba torej po sajenju močno zaliti, da ne bo venelo. Pri zgodnjem jesenskem izkopu je seveda drevesce v še zelenem živem listju, ki ga moramo takoj s škarpami ali s smukanjem odstraniti, ker odvaja vlagu iz drevesca in bi to v listju venelo.

Ob poznojesenskem sajenju, ko je listje že odpadlo, oziroma je že dalj časa, ko ga je slana pomorila, drevesce ni več v ravnem življenju, bo drevesce začelo poganjati koreninice že v rani spomladi, ko zemlja doseže 1 stopnjo toplote.

Najboljše je torej zgodnje jesensko sajenje. Lahko pa sadimo tako rekoč še

celo pozimi, če le ni zmrznjena zemlja.

Naj navedem primere:

Že pred kakimi 30 leti je prišel k meni neki železničar sredi februarja po 1 slivo. To zimo zemlja ni bila zmrznjena; tiste dni je bilo južno, toplo in okoli ped snega v drevesnici. Ker sem se malo branil, me je silil, češ da je njegova strma prisojna lega kopna in torej času in vremenu primerna za sajenje. Sliva še danes dobro uspeva in še sin, naslednik, se sedaj veseli, kot jajce, debelega dobrega sadu.

100 odstotna gotovost, da se bo drevesce prijelo, če ga vsadimo v zelo pozni jeseni.

Pred približno 15 leti je prišel k meni neki kmet 20. decembra in odpeljal 40 drevesc in jih vsadil. 22. decembra je prišel še po 30 drevesc, da jih je skupno dobil 70, kot se je namenil. Okoli Božiča je pritisnil trajen hud mraz in bal sem se, da drevesca pozebejo na koreninah, ker se še zemlja drevesnega kolobarja ni mogla uesti. Leto pozneje mi je pa tisti kmet pripovedoval, da so se prijela vsa drevesca.

V jeseni vsajena drevesca poganjajo koreninice v vigredi že pri 1 stopinji toplote zemlje. Če še zemlja v jeseni pred sneženjem ni dosti zmrznila, lahko one rastejo pod snegom, ki varuje zemljo pred mrazom, že začetkom marca. Če sadimo šele v igredi, zamudi drevesce v rasti koreninic ves čas od začetka mar-

ca do 14 dni po onem času, ko smo drevesce vsadili. Zemlja se namreč šele v tem času do dobra vsede in oprime korenin in seveda tudi drugače rabi približno toliko časa, da po izkopu začno poganjati koreninice. Če drevesce ob vigrdnem sajenju ne dobi več v zemlji dosti vlage, ali nastopi celo zgodnja suša, se pač ne more prav hitro ukoreniniti in brez novih koreninic seveda ne dobi vlage iz zemlje, in poleg tega še izhlapeva nekaj vlage skozi kožo.

Zalivanje še neukoreninjenih drevesc ob suši ne pomaga dosti, posebno tedaj ne, če napravimo za drevesce samo malo jamico. Suha in trda zemlja okoli drevesnega kolobarja vleče vlagu nase, ker je suha. Ob suhem, vročem vremenu zelo veliko vlage zalitega drevesca tudi izhlapi. Za zmanjšanje oddaje vlage na okolišno suho zemljo si pomagamo z izkopom vsaj 1.50 m široke in do 0.60 m globoke jame. Če korenine drevesca ne segajo tako globoko, jamo kolikor je potrebno, pod drevescem zasujemo. Proti izhlapevanju vlage si pomagamo s pokritjem kolobarja s slamnatim gnojem, steljo, s travo in podobnim. Tako ostane pokrita zemlja dolgo vlažna in tako zalivanje res pomaga.

Jesensko sajenje, široke jame, pokrivanje kolobarja z gnojem bo pomagalo tudi v sušnih letih, drevesca se ne bodo posušila in dobro rasla.

Marko Polzer

Slovenski koncert v Saarbrücknu

■ Tisoč petsto poslušalcev je pred kratkim z navdušenjem sprejelo v dvorani v Saarbrücknu nastop slovenskih umetniških skupin: godbo milice iz Ljubljane, Slovenski oktet, akademsko folklorno skupino „France Marolt“ in inštrumentalni sekstet Janeza Kalška.

„Zdaj razumem, zakaj je slovenska kultura tako daleč prodrla v svet“, je izjavil saarbrückenski župan, že ko je oktet na magistratu zapel Gallusovo „Libertas“ in narodno „Pojdam v Škufče“. Akademsko folklorna skupina „France Marolt“ pa je tokrat Nemcem poleg slovenskih alpskih plesov predstavila še rezijanske in nekaj elementarnih plesov z jugoslovanskega juga. Inštrumentalni sekstet Janeza Kalška pa je s svojim posnemanjem bratov Avsenikov odlično zabaval nemško občinstvo. Zraven tega je prijetno presenetila godba na pihala milice iz Ljubljane, ki je s svojim izvajanjem navdušila poslušalce.

Poleg koncerta v veliki saarbrückenski dvorani, pa so vse štiri kulturno-glasbene skupine v studiu posarske televizije posnele tudi za več kot eno uro barvnega programa v režiji Sigmarja Bögnerja. V obliki štirih oddaj iz cikla posvečenega vinskim deželam Evrope, z naslovom „V krčmi pri vrčku z zelenim vencem“.

PROF. DR. ANTON WUTTE:

(3. nadaljevanje)

Letošnje potovanje maturantov po Jugoslaviji

Družabni del potovanja

Pri večerji je igrala godba, sledil je družabni večer ob steklenicah „refoška“, zelo dobrega primorskega vina. Poslavljali smo se od našega priljubljenega vodiča profesorja Furlana, ki je med potovanjem vzorno skrbel za razlago zanimivosti na naši poti, za stanovanje, prehrano in povrh pogosto še za zabavo.

DVANAJSTI DAN POTOVANJA

Naslednje dopoldne smo si ogledali pod strokovnim vodstvom svetovno znano Postojnsko jamo, potem pa smo se odpeljali nazaj v Ljubljano na sprejem v hotelu „Bellevue“.

Tam smo bili pri kosilu gostje tovarišice Ele Ulrich-Atene, sekretarke za prosveto in kulturo pri izvršnem svetu Socialistične republike Slovenije in drugih visokih družbenopolitičnih predstavnikov. Navzoč je bil tudi gospod generalni konzul republike Avstrije dr. Heinrich Riesenfeld. Med kosilom je tovarišica ministrica prijazno pozdravila nas Korošce in izrazila veselje, da smo se navdušeni vrnil s potovanja po Jugoslaviji in poudarila potrebo po povezanosti z materinsko državo tudi še vnaprej. Pozneje je podarila še vsakemu maturantu in spremljevalcu po eno knjigo za spomin na potovanje in sprejem.

Nato je pozdravil gospod ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu dr. Pavle Zablantnik tovarišico sekretarko za prosveto in

kulturo, gospoda generalnega konzula republike Avstrije in ostale predstavnike oblasti. Zahvalil se je za potovanje in gostoljubni sprejem. Omenil je, da se slovenski maturanti na Koroškem zelo veselijo tega potovanja in prosil, da bi ga omogočali še tudi vnaprej. Se posebej se je zahvalil univerzitetnemu profesorju Klemenčiču in njegovemu pomočniku profesorju Furlanu za organizacijo in vodstvo teh potovanj skozi vsa leta.

Kot spremljevalec maturantov je pozdravil tudi profesor dr. Anton Wutte gostitelje in gospoda avstrijskega generalnega konzula v imenu maturantov in se zahvalil za potovanje in sprejem ter prosil za nadaljevanje teh potovanj. Prav tako se je zahvalil tovarišema Klemenčiču in Furlanu za požrtvovalnost in vzorno vodstvo potovanja. Naglasil je, da so na potovanju po Jugoslaviji z zadovoljstvom ugotavljali velike spremembe in velikanski napredek; vsepovsod so videli tovarne in cela stanovanjska in turistična naselja. Nazadnje je pozval maturante, da zapojejo slovensko pesem. Po petju se je zahvalil še zastopnik maturantov Franc Merkač za potovanje in sprejem in se navdušeno izrazil o vsem tem, kar so videli maturanti na potovanju po Jugoslaviji.

Nazadnje je pozdravil gospod avstrijski generalni konzul dr. Riesenfeld tovarišico mi-

nistrico za prosveto in kulturo, ostale predstavnike oblasti in zastopnika profesorskega zbora ter maturante Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu in se zahvalil za povabilo na sprejem. Nato je povabil vse navzoče v svojo vilo.

Na obisku pri gospodu avstrijskemu generalnemu konzulu v Ljubljani je gostitelj med gostoljubno postrežbo najprej prečital v slovensčini sledeče pozdravne besede, ki jih objavljamo dobesedno: (Dalje prihodnjič)

V zadnjih desetletjih se je Ljubljana razvila v veliko mesto

Po desetletju zmaga Avstrije nad Madžarsko

Po več kot desetih letih je v soboto avstrijska nogometna reprezentanca pred 36.000 gledalci na dunajskem stadionu slavila zmago nad Madžarsko z 1:0 (1:0). 3. maja 1964 je Avstrija z istim rezultatom premagala madžarsko moštvo. Tedaj je zabil gol po enajstmetrovki Horst Nemeč, tokrat pa je Krankl v 15. minuti dal z glavo zmagoviti gol za našo reprezentanco.

Avstrijski nogometaši so v prvem polčasu pokazali, da znajo igrati nogomet, po odmoru pa so se zmerom bolj kazali znaki utrujenosti, tako da so Madžari prevzeli pobudo in nekajkrat prav nevarno ogrozili avstrijska vrata, to se je izražalo v nasprotnikovih streljih: enkrat v stativo, drugič pa v prečko našega svetišča.

Vendar pa je sobotna mednarodna prijateljska nogometna tekma le pokazala, da obe enajsterici ne spadata v vrh evropskega nogometa.

K SLIKI: Hattenberger (drugi od leve) in Krieb (poleg njega) v boju za žogo z madžarskimi obrambnimi igralci.

DSG BOROVLJE : SAK 2:1 (0:1)

Še ni konec sezone!

Okoli 700 navdušenih navijačev je preteklo nedeljo prišlo v Borovlje, da bi prisostvovali nogometni tekmi med Slovenskim atletskim klubom ter DSG Borovlje. Od teh 700 gledalcev so bili dobri 2 tretjini s SAK-ovci:

vedeli so, da bo tekma zanimiva, kajti Borovlje ter SAK sta trenutno najboljši moštvi 2. razreda E ter do zadnje nedelje še nista oddali kake točke. Večina navijačev za slovensko nogometno moštvo je (vsaj) na tihem pričakovalo zmago Fere in tovarišev.

Na žalost slovenski ekipi ni uspelo, odnesti iz Borovelj dveh važnih točk: sicer so takoj ob začetku tekme vodili z 1:0 (gol je dal Carli Srdan, ki je za SAK igral svojo drugo tekmo) potem pa imeli še nekaj priložnosti, da bi zvišali vodstvo, vendar so konec koncev le potegnili krajšega. Boroveljčani so izenačili v prvi minuti drugega polčasa, smrtni strel pa so dali SAK-u naravnost v zadnji minuti tekme.

Moramo reči, da Boroveljčani niso igrali slabo. Toda težko je trditi, da so zaslužili zmago, ker bi SAK kljub raznim pomanjkljivostim (m. dr. srednji napadalci niso izvršili

svojih nalog) brez nadaljnega lahko zmagal oz. si zaslužil vsaj eno točko.

Zavedamo se dejstva, da je ta tekma razočarala marsikatero pristaša našega moštva. Kljub temu bi na tem mestu izrecno želeli, da naj naši navijači ne pozabijo, da še zdavnaj ni konec sezone. Zato tudi ne bi bilo umestno, v tej situaciji resignirati oz. od same žalosti „pozabiti“ na dejstvo, da je treba naše slovensko moštvo slej kot prej podpirati!

Naši poštvovalni igralci si zaslužijo tovrstno podporo!

Nimamo namena, oceniti posameznih igralcev!

Igrali so: Hočevar; Oraže, Lampichler, Wošic; Ivan Navršnik, Hanzl Wieser, Marjan Pandel; Carli Srdan, Fera, Volti Waldhauser.

Prihodnjo nedeljo igra Slovenski atletski klub v Borovljah proti Selanom. Tekma se bo začela ob 15. uri. Igralci SAK-a upajo, da kljub razočaranju na tekmi v Borovljah, ne bodo pustili moštvo na cedilu.

-kj-

Zanimivosti

UNIČEVALKA KOMARJEV

Sovjetski ihtiologi so v reki Ili v Kazahstanu odkrili ribico aplohelius, ki je dolga komaj 22 milimetrov.

Pokazalo se je, da je ta ribica hud sovražnik komarjev, ker se hrani z komarjevimi ličinkami. Ribica je sita šele, potem ko poje 500 ali še več ličink. Aplohelius lahko živi v neugodnih podnebnih razmerah, pa tudi v slani vodi.

Znanstveniki so v Kapčegajsko umetno jezero spustili jato aploheliusov, da bi preverili njihov »učinek«. Te ribice so poskrbele, da so iz toplega močvirja, ki je raj za mrčes, komarji popolnoma izginili.

NALEZLJIVIH BOLEZNI VSE VEČ

Na varšavskem mednarodnem kongresu infektologov so povedali, da je smrtnost pri nalezljivih in parazitarnih boleznih v svetu šele na četrtem mestu. Pred temi boleznimi so boleznimi ožilja, rak in prometne nesreče. Kljub temu pa opažajo, da se nekatere nalezljive bolezni, kot so tuberkuloza, kolera, črne koze in nekatere druge, spet vračajo. V Evropi se je spet pojavila kolera, na svetu je okoli 15 milijonov tuberkuloznih bolnikov. Tudi malarija se je spet razpasla.

TRI MILIJONE PODGANINIH REPOV

Prebivalci mesta Deli Serdand na Seaverni Sumatri so pobili 2.825.347 podgan. V tem delu otoka so se podgane tako razmnožile, da so morale prebivalcem priskočiti na pomoč lokalne oblasti, ki so razpisale nagrado 7 novih rupij za vsak podganji rep. Odziv prebivalstva je bil tako velik, da so izplačali za ubite podgane 21 milijonov novih rupij, kar je v veliki meri presegló finančne zmoglosti teh oblasti.

FILM KOT DOKAZ

Mladoletni vlomilci, ki so vdrli v kino, da bi izpraznili blagajno, so neprosto voljno postali glavni igralci kratkega filma. Amater je posnel vlom od začetka do boga. Mladi obtoženci, ki spričo filma niso mogli lagati, so bili obsojeni le na denarne kazni po dvajset funtov.

VSE S SEBOJ

Neki vestfalški list priporoča ljudem, ki gredo na dopust in se boje vlomilcev: »Najbolje je, če vam pošta dostavlja mleko, kruh in časopise na počitniški naslov.«

„VOJNA“ PROTI DOLGOLASCEM

Ameriško vojaško sodišče v Mannheimu v Zvezni republiki Nemčiji je te dni obsodilo nekega podčastnika na štiri mesece zapora in na degradiranje, ker si ni hotel odstriti predolgi las. Branilci so sicer seznanili sodnike, da se v nekaterih razvitih državah častniki ne gražajo več nad dolgimi lasmi vojakov, a sodni zbor je ugovor zavrnil. Po mnenju izvedencev bodo ameriška vojaška sodišča v Evropi v kratkem zelo zaposlena z »vojno« proti dolgolascem.

ZASE NAPISAL OSMRTNICO

Milanski dnevnik Corriere della sera je objavil nenavadno osmrtnico. Napisal jo je pokojnik, 40-letni Davide Caremoli, industrialec, lastnik neke tovarne v Milanu, oženjen in oče treh otrok. Vedel je, da zanj ni rešitve, zato je zapustil osmrtnico, v kateri pravi: »Vsem tistim, ki so me imeli radi, sporočam svojo smrt, ki sem jo dolgo pričakoval in mirno dočakal.« Osmrtnica je vsebovala tudi običajne podatke.

ŠMARJETA — ŠT. JANŽ 1:2 (0:1)

Šentjanški nogometaši so preteklo nedeljo igrali v Šmarjeti v Rožu proti tamkajšnji nogometni ekipi. Kljub premoči domačinov, so se Šentjanžani uspešno borili in zmagali z 2:1 ter odnesli dve točki. Proti pričakovano igrajo nogometaši iz Št. Janža letos prav dober nogomet, saj so bili v šestih tekmah šele enkrat poraženi (proti DSG Borovlje).

Naslednjo nedeljo je tekma v Gospe Sveti proti tamošnjemu moštvo, kjer upamo na ponoven uspeh Šentjanžanov.

ASKO ŠMIHEL — ASKO ŠT. PETER NA VAŠINJAH 3:0 (1:0)

Predzadnja tekma (v nedeljo, 22. 9.), je Šmihel izgubil v Mariji Rojahu s 3:0, zaradi izredno slabega igrišča; moštvo pa tudi ni bilo v prvi postavi.

Zato pa smo to nedeljo dobili igro proti Št. Petru na Vašinjah z rezultatom 3:0. Torej smo prejšnji poraz z zmago izenačili.

Na lestvici 2. razreda F vodi trenutno Šmihel (9 točk), 2. je Marija Rojah (8 točk); 3. je Globasnica s 7 točkami itd.

BORIS PAHOR:

47

Parnik trobi nji

Jolanda pa sedaj le bolj skromno hodi, in kljub temu, da se pogostoma pridruša nad krivičnostjo predolgega zapora, je tudi na zunaj podobna zaskrbljeni materi, ki ima, kakor zmeraj pravi, v nekem zavodu otroka, za katerega zdaj ne more nič zaslužiti. Navadila se je na nedeljske glasove, ki so docela različni od glasov v delavnikih; najpoprej dopoldne šum številnih podplatov, ki so od množice, ki gre k maši ali pa odhaja od nje, popoldne pa stopinj tistih, ki se spuščajo v mesto v kino ali kamorkoli in se bodo vračali pozno zvečer ali celo kasno ponoči.

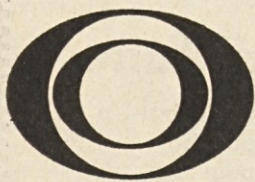
Saj, a najbolj zanimivo je, kako se človek navadi na novo vez z življenjem mesta, z ljudmi, ki se premikajo po ulicah in nabrežjih, in pri tem niti ni tako pomemben pisk tovarniške sirene ali parnikove piščali kakor pa niz drobnih vesti, ki prihajajo jetnicam iz različnih mestnih četrti in tako po malem sestavljajo svojsko topografsko karto me-

sta. Na neki način, si misli, je kakor pri invalidu, ki, tako pravijo, še zmeraj čuti z udom, ki ga ni več.

Pri sestavi njenega osebnega zemljevida se je začelo s perilom, ki ga je prinesla Danilo va mama, in čeprav je ona ni videla, so jo lepo zlikani kosí perila povezali z njeno potjo iz Barkovelj, iz domače kuhinje v staro mesto in nazaj. Potem je prišla Verina razglednica s podobo Kanala, tako da je lahko šla mimo vrste čolnov, mimo stojnic in gledala cene, se nasmehnila ženi, ki jo je nagovorila: „No, mlada, kaj vam bom dala?“ Za tem so rožarice s svojima dvema vrstama vzporednih vozičkov, ki imajo obliko zabojev in so polni cvetic in zelenja. Pravi drevored zdolž pločnika. Za njimi pa je trgovina, ki ima v izložbenem oknu zrnje za ptiče, zato je gospodar postavil za šipo rogovilo, na kateri čepijo kanarčki in avstralske papige, ki so skoraj tako drobne kakor kanarčki. Da, a to seveda poleti, ko je tudi obisk pri gospe Mariji prijeten. A z gospo Marijo se je vrnila tudi molilnica, do katere vodijo strme stopnice v podzemlje, kjer klečijo žene in dekleta in odgovarjajo stavkom sivolasega duhovna. Kako slabo se je počutila v tistem ozračju zgoščene in s kadilom odišavljene svetosti; zato ne spada ta spomin v to jetniško sobo s vlačugami in ga rajši odslovi, samo to si misli, da je zdaj dosti bolj znosna in da prizna, da je za tiste, ki so pobožni, takšna verska skupnost pomembno sredstvo obrambe. Da, a razglednica s Kanalom je prinesla tudi spo-

min na Verino sobo, na revijo, za katero je narekovala prispevek, ki je bil pozneje izpuščen in v katerem so bili mračni hodniki semenišča, ki se jih večkrat spomni, ko grejo iz celice ali se vračajo vanjo.

A vse podobe, tudi tiste iz najbolj oddaljenega kota mesta, jo prej ali slej odpeljejo v Danilo sobo, k njegovim knjižnici in k svetlobi, ki je tisto jutro plezala po zidu ob oknu kakor škrlatni konj, ki se je vzel na zadnje noge. Zavoljo žensk, ki s svojimi odkritimi pogovori zmeraj znova nasičujejo ozračje z do konca razgaljeno telesnostjo, pa se zavest njene ženskosti spet in spet razživlja, in čeprav se vsakokrat potruji, da bi speljala drugam žarko čutenje svojega bitja, je hvaležna Danilu, da je ob njem dozorela in se izpopolnila. Da, odklanja prebujanje, ki ga povzročajo takšne sosede, kakršni sta Jolanda in Gina, a obenem se naskrivaj, skoraj tihotapsko znajde zadržana v temi, medtem ko drdra vlak nad oboki, in vidi v polmroku njegovo telo na žimnici, ki jo je prinesel iz sobice za goste. Prav kakor tukaj, tudi tam ni mogla spat, a tedaj je bilo zaradi nevihte, ki je prišla v njeno telo, kakor je prišla popoldne nad jadrnico. Žene pa so pod krovom pele, mirne in zrele ustvarjalke življenja, ne več začetrnice, ki bi se nerodno prestopale in v zadregi lovile ravnotežje. Zdaj je z njimi enakopravna. In ko Gina že zdavnaj molči, sredi noči počasi obhodi obmorske vasi, se ustavlja ob čolnih in čaka, da se prikaže Danilo. Ker čuti, da bi ga šele zdaj

Celovec

NEDELJA, 6. 10.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 7. 10.: 13.45 Informacije — A. Čehov: Snubitev (Zvočna igra). — TOREK, 8. 10.: 9.30 Za vsakega nekaj. — 13.45 Informacije — Šport — Otroci, poslušajte! — SREDA, 9. 10.: 13.45 Informacije — Poper in sol. — CETRTEK, 10. 10.: 13.45 Informacije — Mladi rod (1. del akad. Slov. gimnazije; ponovitev). — PETEK, 11. 10.: 13.45 Informacije — Slovenski solisti. — SOBOTA, 12. 10.: 9.45 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Avstrija**1. PROGRAM**

NEDELJA, 6. oktobra: 16.00 Zivordeči avtobus — 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Wickie in močni možje — 16.55 Toby in Tobias: „Srebrni konj“ — 17.25 Za družino: Svet pisemske znamke — 17.55 Cooky in njegovi prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.00 Umetnost v Avstriji (6. nadaljevanje): Sedanost in tradicija — 18.30 Prizma — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.10 Beseda v nedeljo — 20.15 Gospodična Elza, po poveri Arthurja Schnitzlerja — 21.55 Čas v sliki — nočna izdaja in šport.

PONEDELJEK, 7. oktobra: 18.00 Potovanja s pustolovščinarji: „Duhovi v Makehukuju“ — 18.25 Cooky in njegovi prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kamera — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Boney: „Boney in davi- lec dreves“ — 21.05 Oddaja ORF — 21.15 Šport — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja.

TOREK, 8. oktobra: 18.00 Walter in Connie: Tečaj angleškega jezika — 18.25 Cooky in njegovi prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.30 Rožnardeči panter — 19.00 Avstrija v sliki — Južno Tirolsko — aktualno — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Srečanje z živaljo in človekom — 21.00 O filmu — 21.45 Čas v sliki — nočna izdaja — 21.50 Obsodba; balet Silka Schwingerja.

SREDA, 19. oktobra: Televizija v šoli: Zvok po človeški roki — 10.30 To so Benetke — 11.00 Program za delavce: Otroci z roko v roki — 12.35 Šport — 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Skrinja — 17.15 Risanje — slikanje — oblikovanje — 17.40 Za otroke od 7. leta dalje: Antena — 18.00 Tečaj francoskega jezika — 18.25 Cooky in njegovi prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kuhinja v televiziji — 18.55 Oddaja ÖVP — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem? — 21.05 Prerezi — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja.

CETRTEK, 10. oktobra: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? Poklici za nego lepote — 10.30 Vizija ZDA — 11.00 Gibanje v likovni umetnosti — 11.30 Materija in prostor: Naša rimska cesta — 12.00 Davki — 18.00 Tečaj ruskega jezika — 18.25 Cooky in njegovi prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.30 Športni mozaik — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Dva na isti poti; zgodba mladega para — 22.00 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.05 Šport (posebno).

PETEK, 11. oktobra: 10.00 Televizija v šoli: Zivordeči avtobus — 10.30 Gost pri Wander-Bertonju — 11.00 Program za delavce: Frankenštejnova nevesta — 12.10 Klub seniorjev — 18.00 Potovanja s pustolovščinarji — 18.25 Cooky in njegovi prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.30 Družina Feuerstein — 18.30 Oddaja Delavske zbornice — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Uradni spisi XY-nerešeni, prenos iz Münchna — 21.20 Diskusija ORF — 22.20 Čas

v sliki — nočna izdaja — 22.25 Kralj šaljivcev: Danny Kaye — 23.45 Uradni spisi XY-nerešeni; poročila in reakcije.

SOBOTA, 12. oktobra: 15.50 Koncertna ura — 16.50 Za otroke od 5. leta dalje: Listamo po slikanici — 17.10 Pošiljka z miško — 17.35 Za družino — 18.25 Cooky in njegovi prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kultura — posebno — 18.55 Dober večer v soboto reče Heinz Conrads — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Na tekočem traku; igra z Rudijem Carellom — 21.50 Šport — 22.20 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.25 Na vaše zdravje, gospod Interpol; kriminalna komedija.

2. PROGRAM

NEDELJA, 6. oktobra: 9.55 do 12.15 Mednarodne konjske dirke v Luxemburgu: Za nagrado narodov: Prvi krog — 13.55 do 16.25 Drugi krog — 17.10 Niham sem, niham tja; iz domovine Schwanthalerjev — 18.00 Tedenski magazin — 18.30 Od zvočnega valja do tranzistorja — 19.00 V polarnem področju — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Kultura — posebno — 20.10 Okolica — 20.15 Otroci iz Valparaiza; čilski film o usodi otrok moža, ki je zaradi lakote in stiske postal živinski tat — 21.40 Vprašanja kristjana — 21.45 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 7. oktobra: Množice, slučajni in statistika — 18.45 Svet zvoka — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Govor in odgovor — 21.15 Vedenje nezadostno, originalni film — 22.00 Avstrija v sliki — 22.20 Čas v sliki in kultura.

TOREK, 8. oktobra: Iz šolske televizije: Gibanje v likovni umetnosti — 19.00 Zivali in njihov svet — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.15 Enaindvajset — 21.00 Arsene Lupin: „Kdor hoče živeti dalje, si mora biti tega svest“ — 21.50 Avstrija v sliki — Južno Tirolsko — aktualno — 22.10 Čas v sliki in kultura.

SREDA, 9. oktobra: 18.30 Iz šolske televizije: Materija in prostor — 19.00 Ernst Fuchs: Dialog s slikami — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Avstrijske ljudske komedije: Spreobrnitev Ferdija Pistore, komedija Františka Langerja — 21.55 Avstrija v sliki — 22.15 Čas v sliki in kultura.

Das Los eines echten Kärntners

(Nadaljevanje s 3. strani)

hauften, „Wir sichern die Arbeitsplätze“ (Werbeplakat), werden von der sozialistischen Betriebsratsmehrheit unverantwortliche und unsoziale Kündigungen de facto befürwortet. Wie im Fall Gottfried Güttler, der unter mittelalterlichen Umständen (z. B. handbetriebener Aufzug) das Schuhlager wieder in Ordnung gebracht und sich dabei

CETRTEK, 10. oktobra: 18.30 Iz šolske televizije: Formalna logika — 19.00 Java — dežela bogov — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Nostalgijska blusa — 21.15 Zgodbe, ki jih ne moremo razložiti: „Krošnjari“ — 21.40 Avstrija v sliki — 22.00 Čas v sliki in kultura — 22.30 Športni mozaik.

PETEK, 11. oktobra: 18.30 Odisej (6. nadaljevanje) — 20.00 Spotoma ob konec tedna — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Revija 74 — 21.45 Avstrija v sliki — 22.05 Čas v sliki in kultura.

SOBOTA, 12. oktobra: 15.00 do 16.40 Mednarodne motorne dirke — 16.45 Deset let do jutri — 17.10 Hans Moser — pogled nazaj: „Poznanstvo na potovanju“ — 18.30 Med poleti — 18.55 Glasbena poročila, nato igramo kljunasto flavto — 19.30 Čas v sliki — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Vdove ali popolnostna rešitev — 22.25 Čas v sliki.

Ljubljana

NEDELJA, 6. 10.: 9.20 E. Zola: V kipečem loncu — 10.20 Otroška matineja — 11.15 Kmetijska oddaja — 12.00 Poročila — Nedeljsko popoldne — 18.20 Poročila — 18.25 Vidocq — 19.20 Propagandna oddaja — 19.30 TVD — 19.50 Tedenski gospodarski komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 19.30 TVD — 19.50 Tedenski gospodarski komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Večer z igralcem — 21.00 Reportaža — 21.30 Športni pregled — 22.05 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 7. 10.: 8.10 in 9.30 TV v šoli — 14.10 in 15.30 TV v šoli — ponovitev — 16.30 Madžarski TVD — 17.30 S. Jeličič: Fant in očala — 17.45 Risanka — 18.00 Obzornik — 18.15 Trio, barvna glasbena oddaja — 18.45 Dojemanje sveta in sporazumevanje — I. del — 19.05 Odločamo! — 19.50 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 3-2-1 — 20.00 J. Kernik: Ciklami — 21.00 Sodobna oprema — 21.10 Kulturne diagonale — 21.40 Mozaik kratkega filma — 22.00 TV dnevnik.

Komisija . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

točka“. Priznal je nadalje, da avstrijske vladne instance še nikdar niso tako resno razpravljale o koroškem vprašanju.

V nasprotju s temi trditvami pa koroški Slovenci vemo, da so služili kanclerju Kreiskemu komisije in komiteji le v zavlačevanju. Stavil je na faktor čas, pripravil je sodelovanjem omenjene komisije instrumentarij za ugotavljanje manjšine in se napsled s predsedniki drugih dveh strank za ugotavljanje tudi zmenil.

Ob nakazani dejanski situaciji, predvsem tudi zaradi tega, ker komisija ne bo imela več drugih nalog, kot določiti procente, upravičeno pričakujemo od obeh zavednih Slovencev v komisiji, dr. Valentina Inzka in župana Hermana Velika (ki sta ju odposlala sicer krški škof in SPÖ), da izjavita iz solidarnosti do boja koroških Slovencev svoj izstop iz študijske komisije kanclerja Kreiskega.

Program ÖVP

(Nadaljevanje s 1. strani)

kega problema. Po besedah Bacherja na Koroškem ni strnjene slovenskega ozemlja, zato je treba izvesti ugotavljanje manjšine. O podrobnostih, kako naj bi izgledalo takšno štetje seveda tudi Bacher ni mogel kaj povedati. Kakor se je izrazil nasproti zastopniku NT, bo tudi glede volilnega programa obstojala neke vrste konsolidacija stališč ÖVP, SPÖ in FPÖ. To skupno stališče se je izcimilo na vojnji z strankarskimi razgovori dne 25. septembra 1974, z Dunaja nazaj.

Neki novinar je tudi našel vprašanje Vetrinjskega gradu glede konkretne namembe pa se je Bacher ni hotel izkazati.

DARUJTE

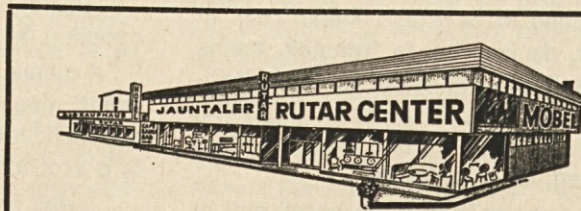
za tiskovni sklad!

Jetzt anschauen!
**Die Komplett-Küche,
die anderen
überlegen ist.**

Bauknecht Komplettküchen – alles aus einer Hand: Bauknecht Küchenmöbel und Bauknecht Elektro-Einbaugeräte. Beratung, Planung, Montage und Service: beim Bauknecht Elektro-Fachhändler. 7 Komplettküchen-Programme für jede Brieftasche. Gediene Wertarbeit für ein längeres Leben. Hingehen – und anschauen.

Von Bauknecht. Bei:
Elektro-Unternehmen
Ernst Luschnig
9135 Eisenkappel

RUTAR-CENTER

- ugodno dobavi
- in hitro na dom dostavi

RUTAR CENTER, A-9141 Dobrla vas — Eberndorf, telefon 0 42 36 - 381

Naš tednik izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglasnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.— DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 100.— N. din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2. 9065 Žrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

Naše konzultantsko podjetje, ki že nekaj let uspešno dela na področju Slovenije, želi zaposliti **KOROŠKEGA SLOVENCA(-KO)** za delo v Sloveniji kot

organizator - sistemanalitik

Zaželjena je izobrazba ekonomske smeri (dipl. trg.) ter praksa v avtomatski obdelavi podatkov (EDV), vendar to dvoje ni pogoj.

Nudimo zanimivo in pestro delo ter zelo dober zaslužek. — Kraja bivanja ni treba spreminjati; najmanj za vsak konec tedna boste lahko doma.

Prošnjo s kratkim opisom dosedanjega dela pošljite, prosimo, na naš naslov ali pa nas pokličite po telefonu in zahtevajte g. Wittenberga.

REIF Unternehmensberatung
1130 Wien, Lillienberggasse 13,
Telefon 82 01 27